

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

23 травня 2026 року, м. Луцьк

**СУЧАСНІ КРИЗОВІ ЯВИЩА В ЕКОНОМІЦІ ТА ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВОГО,
КОНТРОЛЬНОГО ТА АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ**

Тези доповідей XVIII Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 60-річчю Луцького національного технічного університету

**MODERN CRISIS PHENOMENA IN THE ECONOMY AND PROBLEMS OF
ACCOUNTING, CONTROL AND ANALYTICAL SUPPORT OF ENTERPRISE
MANAGEMENT**

Abstracts of the XVIII International Scientific Conference
dedicated to the 60th anniversary of Lutsk National Technical University

Випуск 18

Луцьк – 2026

Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет (м. Луцьк)
Університет національного і світового господарства (м. Софія, Болгарія)
Політехнічний інститут Браганси (м. Браганса, Португалія)
Старопольська Вища Школа в Кельце (м. Кельце, Республіка Польща)
Інститут туризму, підприємництва і сервісу (м. Душанбе, Республіка Таджикистан)
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України (м. Київ)
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України (м. Київ)
Львівський торговельно-економічний університет (м. Львів)
Волинський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України (м. Луцьк)
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ЛНТУ (м. Луцьк)
Волинська обласна громадська організація «Перспективи Волині» (м. Луцьк)
Європейський аналітичний центр (м. Київ)

23 травня 2026 року, м. Луцьк

**СУЧАСНІ КРИЗОВІ ЯВИЩА В ЕКОНОМІЦІ ТА ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВОГО,
КОНТРОЛЬНОГО ТА АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ**

Тези доповідей XVIII Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 60-річчю Луцького національного технічного університету

**MODERN CRISIS PHENOMENA IN THE ECONOMY AND PROBLEMS OF
ACCOUNTING, CONTROL AND ANALYTICAL SUPPORT OF ENTERPRISE
MANAGEMENT**

Abstracts of the XVIII International Scientific Conference
dedicated to the 60th anniversary of Lutsk National Technical University

Випуск 18

Луцьк – 2026

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Луцького національного технічного університету,
протокол № 13 від 25.06.2026 р.*

Редакційна колегія: головний редактор – д.е.н., професор *Вахович І.М.* (Україна); **відп. редактори** – д.е.н., професор *Лютак О.М.* (Україна); д.е.н., професор *Ковальська Л.Л.* (Україна); к.е.н., доцент *Нужна О.А.* (Україна), д-р, професор *Башева С.А.* (Болгарія); д-р, професор *Гжегож Зажони* (Польща); д-р, професор *Луїс Фролен Рібейро* (Португалія); д.е.н., к.е.н., професор *Бабіч І.І.* (Україна); к.е.н., доцент *Голячук Н.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Жураковська І.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Зеленко С.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Карімов Б.Х.* (Таджикістан); д.е.н., професор *Кузьмак О.І.* (Україна), к.е.н., доцент *Московчук А.Т.* (Україна); к.е.н., доцент *Нагірська К.Є.* (Україна); к.е.н., доцент *Писаренко Т.М.* (Україна); к.е.н., доцент *Сидоренко Р.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Талах Т.А.* (Україна); к.е.н., доцент *Тлущкевич Н.В.*; к.е.н., доцент *Чудовець В.В.* (Україна)

С 78 **Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством:** матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 60-річчю Луцького національного технічного університету (23 травня 2026 р). відп. ред. О.А. Нужна. Вип. 18. Луцьк: ЛНТУ, 2026. 252 с.

У збірнику подано матеріали досліджень, виголошених на XVIII Міжнародній науково-практичній конференції, присвяченій 60-річчю Луцького національного технічного університету «Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством», що була проведена кафедрою обліку і аудиту факультету бізнесу та права Луцького національного технічного університету у травні 2026 року. У публікаціях висвітлено шляхи удосконалення теорії обліку в умовах глобалізації економіки; теоретико-методологічні передумови гармонізації системи фінансового обліку та звітності; управлінський облік і контроль через призму філософії конструктивізму; аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів господарювання; оптимізацію оподаткування діяльності суб'єктів господарювання; малий бізнес: регіональні і галузеві особливості; сучасні проблеми та перспективи розвитку економічного контролю; цифровізацію обліку, контролю, аудиту та оподаткування: нові можливості та перспективи розвитку; економіко-математичне моделювання в обліково-аналітичних системах; регіональні і глобальні проблеми розвитку економіки; грантрайтинг та управління проектами в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку.

Для викладачів, науковців, аспірантів, здобувачів наукового ступеня і всіх, хто цікавиться актуальними проблемами і перспективами розвитку обліку, оподаткування, контролю, аналізу та аудиту.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Коваль Л.В. Резніченко Р.В. Концептуальні засади удосконалення обліку і контролю фінансових результатів операційної діяльності підприємств в умовах глобалізації економіки	94
Ковальчук О.В. Аудит системи цифрового маркетингу підприємства: актуальність та проблеми	96
Ковальчук О.В. Застосування підходів юніт-економіки у маркетинговому аналізі	98
Коробчук Л.І. Еколого-економічна оцінка стану довкілля Волинської області та перспективи впровадження екологічного аудиту в умовах сучасних викликів	100
Коробчук М.Г. Адаптивне управління виробничими інноваціями в умовах невизначеності воєнного часу	102
Коробчук Т.І. Циркулярні моделі регіонального розвитку	104
Корюгін А.В., Парчевська В.В. Використання показників GOOGLE ANALYTICS І CRM для оптимізації маркетингової стратегії підприємства	106
Корюгін А.В., Салига В.О. Чат-боти та алгоритми як нові агенти управлінського обліку і контролю	108
Корюгін А.В., Стець А.Ю. Цифровізація транспортно-експедиторських послуг: податкові та облікові аспекти	110
Корюгін А.В., Федорчук А.І. Вплив валютного курсу на економіку України в умовах повномасштабного вторгнення	112
Косінський П.М., Ліпич К.В. Роль зеленої енергетики у забезпеченні зростання економіки	114
Крочак О.І. Проблеми організації обліково-аналітичної роботи підприємства	116
Кубецька О.М., Савченко В.Ю. Формування і розвиток ринку фінансових послуг в Україні (на прикладі АТ КБ «Приватбанк»)	118
Кульганік О.М., Харченко І.В. Екологізація виробництва в Україні в умовах сучасних кризових викликів економіки	120
Куцай Н.С. Конструктивістський підхід до формування системи управлінського обліку в умовах цифровізації	122
Кучінка Т.В., Лінтур Л.І. Роль вищої школи у стимулюванні розвитку малого бізнесу: врахування регіональних та галузевих особливостей при підготовці фахівців	125
Левковець Н.П. Інноваційні підходи до застосування штучного інтелекту в аграрному секторі в умовах цифровізації економіки	127
Ліба Н.С. Логіка та методи наукових досліджень у бухгалтерському обліку	129
Лісовий А. В., Федчук М. А. Впровадження інформаційних технологій у діяльність вищих органів фінансового контролю	131
Лобода Н.О., Герасименко Є.О. Цифрова трансформація податкової системи України як інструмент забезпечення стійкості бізнесу в умовах війни	134
Лобода Н.О., Олійник Р.М. Особливості бухгалтерського обліку в умовах воєнного стану в Україні	136

УДК 657

Ліба Н.С., д.е.н., професор
Мукачівський державний університет

ЛОГІКА ТА МЕТОДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Облікова наука є важливою складовою національної економічної системи, оскільки забезпечує формування, обробку та узагальнення інформації про фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання. Вона відіграє ключову роль у забезпеченні прозорості, достовірності та аналітичності даних, що використовуються для управління та оподаткування.

Методологія наукових досліджень в обліковій науці визначає та структурує етапи вивчення облікових процесів, формує інструментарій їх аналізу та забезпечує обґрунтованість застосування методів оцінки, реєстрації й узагальнення облікової інформації. Це створює підґрунтя для розвитку теоретичних і практичних аспектів бухгалтерського обліку.

Особливого значення набуває обґрунтування методологічних підходів у сфері обліку, оскільки саме вони забезпечують об'єктивність відображення господарських операцій, достовірність фінансової звітності та ефективність взаємозв'язку обліку з системою оподаткування. Це сприяє підвищенню якості інформаційного забезпечення управлінських рішень і контролю за фінансовими результатами діяльності.

Актуальність дослідження методології в обліковій науці зумовлена динамічним розвитком економічних процесів, ускладненням господарських операцій, а також зростанням ролі кількісних методів аналізу та елементів економетричного моделювання в обліковій практиці. У сучасних умовах традиційні методологічні підходи потребують оновлення шляхом інтеграції міждисциплінарних методів, що дозволяє забезпечити більш глибокий, системний і комплексний аналіз облікових процесів та підвищити ефективність функціонування системи обліку і оподаткування.

Методологічний інструментарій дослідження пов'язаний насамперед із технічною стороною наукового пошуку, тобто з регламентацією дій дослідника у процесі його роботи. Іншими словами, методологічна діяльність є допоміжною складовою наукового пізнання, але вона відіграє ключову роль у розв'язанні конкретних завдань [1].

У наукових дослідженнях з бухгалтерського обліку застосовується широкий спектр методів, які доцільно об'єднувати у три основні групи: теоретичні, емпіричні, а також математичні й статистичні.

Теоретичні методи орієнтовані на формування базових засад, концепцій і моделей облікової науки. Зокрема, аналіз і синтез забезпечують відповідно розчленування облікових явищ на окремі елементи для їх детального вивчення та подальше поєднання цих елементів у цілісну систему. Індукція і дедукція дозволяють, з одного боку, формувати загальні висновки на основі окремих фактів, а з іншого – застосовувати загальні положення для пояснення конкретних ситуацій. Метод абстрагування дає змогу відокремити другорядні характеристики й зосередитися на суттєвих рисах облікових процесів. Водночас моделювання передбачає створення спрощених моделей облікових систем для їх дослідження та перевірки наукових припущень.

Емпіричні методи ґрунтуються на дослідженні реальних облікових явищ і процесів. До них належить спостереження, яке передбачає систематичний збір фактичної інформації в умовах практичної діяльності. Експеримент використовується для перевірки нових підходів в обліку шляхом створення контрольованих умов. Опитування та анкетування дають можливість отримати інформацію від фахівців щодо практичних аспектів облікової діяльності. Важливе місце займає також аналіз документації – облікової, фінансової та нормативної - з метою формування обґрунтованих висновків.

Математичні та статистичні методи забезпечують можливість опрацювання значних масивів облікових даних, виявлення закономірностей і прогнозування розвитку економічних процесів. Зокрема, кореляційний аналіз використовується для встановлення взаємозв'язків між показниками,

аналіз часових рядів - для дослідження динаміки змін і виявлення тенденцій, а оптимізаційні методи - для вибору найбільш ефективних рішень у сфері обліку на основі математичного моделювання.

Комплексне застосування зазначених методів сприяє поглибленню наукового розуміння бухгалтерського обліку та підвищенню ефективності його практичного функціонування [2].

Логіка наукових досліджень у сфері бухгалтерського обліку забезпечує впорядкованість, послідовність і системний характер пізнавального процесу. Вона передбачає проходження низки взаємопов'язаних етапів.

Першим етапом є визначення наукової проблеми, що полягає у виокремленні ключових питань і завдань, які потребують вирішення в обліковій сфері. Наступним кроком виступає формування гіпотез – обґрунтованих припущень щодо можливих шляхів розв'язання окресленої проблеми на основі аналізу теоретичних положень і практичних даних.

Важливим етапом є вибір і обґрунтування методів дослідження, що передбачає підбір адекватного методологічного інструментарію для вивчення об'єкта. Далі здійснюється збір і обробка інформації, отриманої в процесі дослідження, із використанням обраних методів, що дозволяє забезпечити її систематизацію та аналітичне опрацювання.

Завершальним етапом є інтерпретація результатів, яка включає виявлення нових закономірностей, формування висновків і розробку практичних рекомендацій.

Водночас наукові дослідження в бухгалтерському обліку характеризуються певною специфікою, зумовленою його прикладною спрямованістю та багатофункціональністю. Поєднання теоретичних і практичних підходів дає змогу враховувати особливості облікових процесів у різних секторах економіки. Врахування нормативно-правових вимог забезпечує відповідність облікової системи чинному законодавству.

Активне використання інформаційних технологій розширює можливості аналізу значних обсягів даних і сприяє розвитку автоматизованих систем обліку. Крім того, інтеграція міждисциплінарних підходів – економічних, правових і соціологічних - забезпечує більш глибоке розуміння природи облікових явищ та процесів.

Методи та логіка наукових досліджень у бухгалтерському обліку виступають ключовими інструментами, що забезпечують упорядкованість і результативність вивчення облікових процесів і явищ. Їх застосування сприяє розвитку теоретичних засад облікової науки, формуванню нових підходів до організації обліку та підвищенню достовірності фінансової інформації.

В умовах глобалізаційних трансформацій і активної цифровізації значення наукових досліджень у цій сфері суттєво зростає, відкриваючи нові можливості для вдосконалення бухгалтерського обліку як науки та практичної діяльності.

Список використаних джерел

1. Кіш Є. Б. Генезис наукової інтерпретації «Методологія бухгалтерського обліку». *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2022. № 43. С. 60-65.
2. Павлова Г. Є., Кравченко М. В., Атамас О. П. Методи та логіка наукових досліджень у сфері бухгалтерського обліку. *Агросвіт*. 2025. № 4. С. 4-8. URL : <https://dspace.dsau.dp.ua/handle/123456789/11602>

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>